

SEKCE PRÁVNÍ MINISTERSTVA OBRANY
odbor pro válečné veterány

PŘÍRUČKA PRO ŘEŠENÍ ŽIVOTNÍCH SITUACÍ
VÁLEČNÉHO VETERÁNA A JEHO RODINY

VÁLEČNÝ VETERÁN V ČINNÉ SLUŽBĚ

PRAHA 2018

Obsah

ÚVOD.....	4
1. ODBOR PRO VÁLEČNÉ VETERÁNY MINISTERSTVA OBRANY	5
2. VÁLEČNÝ VETERÁN V ČINNÉ SLUŽBĚ	5
2.1 Zranění válečného veterána.....	6
2.2 Úmrtí válečného veterána na území České republiky či v zahraniční operaci	9
2.3 Psychologická podpora.....	12
2.4 Podpora zdraví.....	15
2.5 Sociální podpora a péče o rodinu válečného veterána.....	16
2.6 Odchod z činné služby	20

ÚVOD

Celospolečensky významnou a samozřejmou formou ocenění mužů a žen, kteří na sebe v určité etapě života vzali dobrovolně odpovědnost bránit vlast, hodnoty svobody a demokracie, a to i s nasazením vlastního života a zdraví, je poskytování všestranné péče, neboť služba válečného veterána je fyzicky i psychicky velice náročná a může zásadním způsobem ovlivnit jeho život a život jeho rodiny.

Pojem válečný veterán zahrnuje poměrně různorodou skupinu osob v odlišných fázích života, z čehož vyplývají jak rozdílné druhy životních situací, do kterých se může válečný veterán dostat, tak různé druhy potřeb péče či možností řešení těchto situací.

Možnosti řešení životních situací vychází z právního rámce péče o válečné veterány, kdy zákony České republiky a vnitřní předpisy Ministerstva obrany přiznávají jednotlivým skupinám válečných veteránů různé nároky. Bohužel nelze stanovit jednotný postup pro řešení životních situací platný pro všechny osoby se statutem válečného veterána.

Příručka pro řešení životních situací válečného veterána a jeho rodiny slouží jako vodítko, jak je možné postupovat, a které instituty lze při překonávání náročných životních situací využít. Jejím smyslem je usnadnit orientaci v systému péče o válečné veterány v činné službě.

1. ODBOR PRO VÁLEČNÉ VETERÁNY MINISTERSTVA OBRANY

Odbor pro válečné veterány je organizačním prvkem sekce právní Ministerstva obrany a zahrnuje několik samostatných oddělení. Oddělení péče o válečné veterány mimo jiných úkolů vykonává státní správu v oblasti péče o válečné veterány.

Oddělení péče o válečné veterány odboru pro válečné veterány Ministerstva obrany je stěžejní institucí při řešení životních situací válečného veterána a jeho rodiny. Pracovníci oddělení jsou v rámci svěřených kompetencí připraveni pomoci válečným veteránům a jejich rodinám s jejich problémy či potřebami, nabídnout na základě zkušeností možnosti jejich řešení a podat potřebné informace. Na webových stránkách oddělení www.veterani.army.cz jsou dostupné základní informace k řadě životních situací, které může válečný veterán potencionálně řešit, včetně postupů, vzorů žádostí, konkrétních kontaktních údajů atd.

Ing. Milan Bachan, vedoucí oddělení péče o válečné veterány
tel.: 973 225 910, e-mail: bachanm@army.cz

Ing. Imrich Vetrák, zástupce vedoucího oddělení péče o válečné veterány
tel.: 973 225 913, e-mail: vetraki@army.cz

Helena Typoltová, sociální pracovnice
tel.: 973 225 922, e-mail: typoltovah@army.cz

Ing. Jiří Mašek, MBA, péče v oblasti zaměstnanosti válečných veteránů
tel.: 973 225 915, e-mail: masekj@army.cz

informační linka pro druhoválečné veterány: 800 111 603

adresa pro doručování: Ministerstvo obrany, odbor pro válečné veterány
nám. Svobody 471
160 01 Praha 6

datová schránka: hjyaavk

e-mail: e-podatelnaMO@army.cz

2. VÁLEČNÝ VETERÁN V ČINNÉ SLUŽBĚ

Válečný veterán – voják z povolání v činné službě plně podléhá úpravě obsažené v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, který zahrnuje komplexní péči o vojáky vč. možnosti poskytování např. různých benefitů, příspěvků a preventivní a následné zdravotní péče, stejně tak i psychologické a duchovní služby.

Pro vymezení jejich jednotlivých nároků a podpory ze strany státu je určující, že se jedná o vojáka v činné službě a nikoliv to, že se jedná o válečného veterána. Tito váleční veteráni nejsou zvýhodněni oproti jiným vojákům v činné službě, kteří se žádné zahraniční operace nezúčastnili.

2.1 Zranění válečného veterána

Služba profesionálního vojáka Armády ČR je fyzicky i psychicky velice náročná a v rámci jejího výkonu může dojít i k vážným zraněním.

Prakticky ihned po oficiálním obdržení informace o zranění vojáka je informována jeho rodina. Prvotní kontakt s rodinou zajišťuje zpravidla velitel posádky, v jejímž působení rodina zraněného vojáka žije. V případech velmi vážných zranění je jedinou osobou oprávněnou ke sdělení aktuálního zdravotního stavu vojáka a prognózy zranění výhradně ošetřující lékař vojáka. Kontaktní osobou, s níž může být rodina v následujících dnech v kontaktu pro veškerou komunikaci s Armádou ČR, je zpravidla vojenský psycholog. Pro další postup je zásadní spolupráce Armády ČR a rodiny, úzká vzájemná komunikace a včasné informování o jakémkoliv vývoji situace.

Zranění utrpěné při výkonu služby, popř. prodělaná nemoc z povolání, může zásadně ovlivnit otázku dalšího působení vojáka v činné službě. Po stabilizaci zdravotního stavu vojáka se proto provede lékařská prohlídka, v jejímž průběhu vojenský lékař nebo lékař přezkumné komise zjistí zdravotní stav posuzované osoby a učiní závěr, na jehož základě vojenský poskytovatel zdravotních služeb nebo jiný k tomu oprávněný poskytovatel zdravotních služeb **vydá lékařský posudek o schopnosti nebo neschopnosti posuzované osoby vykonávat vojenskou činnou službu**, ve kterém současně stanoví stupeň zdravotní způsobilosti posuzované osoby, popřípadě omezení a úlevy pro výkon služby na služebním místě.

Stupně zdravotní způsobilosti jsou stanovovány pro potřeby zdravotní klasifikace, a to podle zjištěné míry schopnosti posuzované osoby k výkonu vojenské činné služby.

Pokud přestal být voják ze zdravotních důvodů způsobilý (na základě rozhodnutí přezkumné komise) pro další výkon služby v dosavadním služebním zařazení a není pro něho jiné služební zařazení, musí být propuštěn ze služebního poměru. Služební poměr zaniká uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po dni doručení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru vydaného služebním orgánem, není-li dohodou stanovena doba kratší. Rozhodnutí o propuštění vojáka ze služebního poměru nesmí být vydáno při dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz. Při zániku služebního poměru je služební orgán

povinen vydat na žádost vojáka nejpozději dnem zániku služebního poměru potvrzení o službě a písemné hodnocení, ve kterém musí být vyhodnocen celý průběh služebního poměru.

Invalidita jako následek zranění

Těžká zranění, která voják utrpěl při výkonu služby, mohou vést až k trvalé invaliditě. Invalidita nastává, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Nárok na invalidní důchod vznikne vojákovu při současném splnění následujících podmínek:

- nedosáhl ještě 65 let věku;
- stal se invalidním pro invaliditu I., II. či III. stupně;
- stal se invalidním v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání;
- nesplnil podmínky na řádný starobní důchod;
- nedosáhl ještě důchodového věku, byl-li mu přiznán předčasný starobní důchod.

Přiznání a vyplácení dávek důchodového pojištění a výsluhové náležitosti vojáků z povolání zajišťuje **Odbor sociálního zabezpečení Ministerstva obrany** (dále jen „OSZ“), který vykonává funkci orgánu sociálního zabezpečení. Je rovněž orgánem pro výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vojáků z povolání.

adresa: Ministerstvo obrany
Odbor sociálního zabezpečení
Vršovická 1429/68
101 00 Praha 10

telefon: Informace – 973 201 550
Podatelna – 973 201 507

e-mail: osz@army.cz

datová schránka: gy2erfw

úřední deska:

<http://www.mocr.army.cz/ministryne-a-ministerstvo/povinne-informace/odbor-socialniho-zabezpeceni-7156/>

O přiznání invalidního důchodu lze požádat od data vzniku invalidity, nebo od data skončení výplaty dávek nemocenského pojištění. Vlastní výplata invalidního důchodu však vždy náleží až od skončení výplaty dávek nemocenského pojištění. Řízení ve věci přiznání invalidního důchodu se zahajuje na základě žádosti o invalidní důchod podané na OSZ. Podání žádosti je možno učinit ústně nebo písemně do protokolu, anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem.

Žádost o invalidní důchod může podat:

- oprávněná osoba;
- rodinní příslušníci oprávněné osoby (která vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže sama žádost podat);
- opatrovník oprávněné osoby (jejíž svéprávnost byla omezena v takovém rozsahu, že není schopna v této věci samostatně právně jednat).

Žadatel vyplní žádost (dostupná na stránkách OSZ viz výše) ve všech předepsaných rubrikách, podepíše a zašle zpět na adresu OSZ. V žádostech a dalších podáních adresovaných orgánům sociálního zabezpečení obecně platí povinnost uvádět rodné číslo, jméno, příjmení, místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování a podpis osoby, která žádost podává. Žadatelé mají možnost podat proti rozhodnutí OSZ ve věcech důchodového pojištění písemné námitky, a to do 30 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí OSZ žadateli.

Náhrada škod

Vojákovi, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá a při splnění zákonných podmínek, poskytnout:

- náhradu za ztrátu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby;
- náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby;
- náhradu za bolest;
- náhradu za ztížení společenského uplatnění;
- náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením;
- jednorázové mimořádné odškodnění;
- náhradu za věcnou škodu;
- jednorázovou peněžní pomoc.

Rozsah odškodnění, druh a výši náhrady stanovují obecně závazné právní předpisy a jsou vždy individuálně vypočítávány. Služební úrazy se odškodňují především mimosoudním vypořádáním nároků na náhradu škody utrpěné úrazem. Rozhodnutí, které se vydává písemně, se poškozenému doručí nejpozději do sedmi dnů od skončení vyšetřování úrazu. Přiznané náhrady a odškodnění jsou následně poškozenému vyplaceny nejpozději do sedmi dnů po obdržení rozhodnutí.

Zpravidla o výše uvedených nárocích rozhoduje velitel organizačního celku, u kterého je voják služebně zařazen. Výjimkou je rozhodování o náhradě za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, kde má výlučnou působnost ředitel Odboru pro právní zastupování Ministerstva obrany (dále jen „OPZ“).

adresa: Ministerstvo obrany
Odbor pro právní zastupování

Náměstí Svobody 471
160 00 Praha 6

telefon: 973 210 911
973 210 901

e-mail: vupz@army.cz

datová schránka: ID: hjyaavk

kontakty:

Oddělení občanského a obchodního práva – tel.: 973 210 913, email: vupz@army.cz

Oddělení pracovního a služebního práva – tel.: 973 210 915, email: vupz@army.cz

Oddělení sociálního a správního práva – tel.: 973 210 917, email: vupz@army.cz

Pokud musí voják po utrpeném zranění ze zdravotních důvodů ukončit svou aktivní službu v AČR, má rovněž nárok na:

- výsluhový příspěvek;
- odbytné;
- odchodné.

O výsluhovém příspěvku, odchodném a odbytném se rozhoduje na žádost vojáka. Žádost je nutno podat na oficiálním tiskopise OSZ. Kontakty jsou uvedeny výše.

2.2 Úmrtí válečného veterána na území České republiky či v zahraniční operaci

Úmrtí vojáka na území České republiky

V případě úmrtí vojáka na území České republiky vedoucí zaměstnanec organizačního celku, u kterého byl zemřelý voják zařazen, informuje v nejkratší možné době o události jeho rodinu, se kterou následně řeší uvolnění informace pro veřejnost a média.

Určená delegace osobně projedná s pozůstalými místo a formu pohřbu, nabídne jim možnost využití pomoci vojenského kaplana a požádá je o sdělení výběru pohřební služby. Seznámí je s jejich právy a nároky včetně finančních náležitostí a projedná přání pozůstalých související s uspořádáním pohřebního obřadu. Dále je seznámí s podmínkami pro získání dalších náležitostí od Ministerstva obrany.

Pohřební obřad se uskutečňuje v místě k tomu vhodném v souladu s přáním pozůstalých. Jeho průběh vychází z ustanovení interních normativních aktů, přičemž se přihlíží k přání pozůstalých a k podmínkám v místě konání pohřebního obřadu. Po vyslovení souhlasu pozůstalých s konáním pohřebního obřadu a jeho průběhem vyše velitel na pohřeb delegaci

k reprezentaci Armády ČR, vojenskou jednotku a vojenskou hudbu Ministerstva obrany. Po domluvě s pozůstalými mohou ke vzdání pocty zemřelému stát čestnou stráž také zástupci státních orgánů, společenských nebo jiných státem uznaných organizací. Církevní část pohřebního obřadu připravuje a řídí určený vojenský kaplan.

Pro obstarání pohřbu vzniká oprávněné osobě nárok na pracovní volno s náhradou mzdy (tři dny při úmrtí manžela, druhá nebo dítěte, popř. dva dny při obstarávání pohřbu jinému rodinnému příslušníkovi nebo osobě bydlící s těmito ve společné domácnosti). Potvrzení pro zaměstnavatele vystavuje pohřební služba.

Po uskutečnění pohřbu je pohřební službou předán občanský průkaz zemřelého s listem o prohlídce těla zemřelého na matriku podle místa úmrtí. Na základě těchto dokladů matrika vypíše úmrtní list. Pokud jsou spolu s občanským průkazem přiloženy kopie rodného nebo oddacího listu mrtvého, podle nichž si matrika může ověřit správnost údajů v občanském průkazu, zasílá úmrtní list asi za čtyři týdny po pohřbu na adresu objednavatele pohřbu.

Pozůstalostní řízení provádí obvodní (okresní) soud v místě bydliště zemřelého vojáka prostřednictvím příslušného notáře, který pozůstalé písemně vyzve k řízení o dědictví. Informace o případných sociálních dávkách a další pomoci poskytuje na žádost rodinných příslušníků odbor sociálních věcí místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Pro vyšetření příčin úmrtí vojáka se ustanovuje vyšetřovací komise. Vyšetřovací komise připraví souhrn informací pro pozůstalé, které jim předá vojenský kaplan. Vyšetřovací komise vypořádá věci služební a věci mimoslužební uložené na pracovišti a v ubytovacím prostoru vojáka.

Podle potřeby přímý nadřízený zemřelého (určený voják) ve spolupráci s pozůstalými zabezpečí mimo jiné:

- oznámení úmrtí příslušnému spádovému zdravotnickému zařízení;
- vypořádání půjčky (byla-li Ministerstvem obrany poskytnuta);
- proplacení nevyčerpaného nároku na řádnou dovolenou;
- vrácení poukazu na preventivní rehabilitaci na VLRZ Praha;
- vrácení poukazu na rekreaci na VLRZ Praha;
- vrácení spisů a pomůcek;
- vrácení zapůjčeného vojenského materiálu;
- vrácení vojenského průkazu a dalších průkazů vydaných Ministerstvem obrany
- předání peněz ze stravovacího účtu zemřelého u stravovacího zařízení útvaru pozůstalým;
- odhlášení zemřelého z vojenské ubytovny;
- uspořádání bytové situace osob bydlících se zemřelým ve společné domácnosti ve služebním bytě;
- nahlášení úmrtí Vojenské zdravotní pojišťovně;

- hlášení dle čl. 2 RMO č. 2/2008 Hlášení a zasilání záznamů o úrazech vojáků v činné službě a občanských zaměstnanců.

Velitel je dále povinen upozornit pozůstalé na povinnost odevzdat osvědčení fyzické osoby, osvědčení fyzické osoby pro cizí moc, vydané podle zvláštního právního předpisu, Národnímu bezpečnostnímu úřadu (Policii ČR nebo zastupitelskému úřadu).

Dále je potřeba odevzdat osobní doklady zemřelého:

- občanský průkaz si ponechá matrika obecního úřadu v místě úmrtí;
- průkaz zdravotní pojišťovny na příslušnou pobočku pojišťovny;
- řidičský průkaz na dopravní inspektorát;
- cestovní pas na oddělení pasů a víz.

Pokud bylo rozhodnuto o povýšení, udělení rezortního vyznamenání nebo čestného pamětního odznaku zemřelému, velitel o tom informuje pozůstalé a projedná s nimi podrobnosti předání rezortního vyznamenání nebo čestného pamětního odznaku. Příslušný rozkaz ministryně obrany ve věcech personálních je pozůstalým vyhlášen a rezortní vyznamenání nebo čestný pamětní odznak předán zpravidla v průběhu pohřebního obřadu.

Úmrtí vojáka v zahraničí

Ihned po obdržení informace o mimořádné události u jednotky v zahraničí je určen tiskový a informační orgán, který poskytuje informace veřejnosti a médiím. V případě, že už jsou v této době známy údaje o úmrtí vojáka a tato osoba je identifikována, jsou uvolněny jeho iniciály a hodnost, aby se předešlo spekulacím a dohadům v rodinách vojáků sloužících v zahraničí. Pro jednání s pozůstalými při úmrtí vojáka v zahraničí platí stejné zásady jako při úmrtí vojáka v České republice. Přitom se vychází z kontaktních údajů zjištěných před vysláním vojáka do zahraničí.

Při úmrtí vojáka se může zveřejnit jeho plné jméno pouze se souhlasem pozůstalých anebo v případě, že se jméno stane obecně známé bez přispění resortu Ministerstva obrany (např. vyvěšením oznámení o úmrtí na místech přístupných veřejnosti). V této otázce pověřený tiskový a informační orgán úzce spolupracuje se zástupci duchovní a psychologické služby, kteří jsou v kontaktu s pozůstalými.

Veškeré úkony na místě události probíhají v souladu s požadavky na řádné prošetření události a dodržení příslušných bezpečnostních opatření. Velitel kontingentu určí vyšetřovací komisi kontingentu. Vyšetřovací komise postupuje obdobně jako při úmrtí vojáka v České republice.

Všechny náklady spojené s uložením a převozem těla zemřelého v místě nasazení hradí Ministerstvo obrany. Rozloučení s vojákem provádí příslušníci kontingentu.

Pokud bylo rozhodnuto o povýšení, udělení rezortního vyznamenání nebo čestného pamětního odznaku zemřelému, velitel o tom informuje pozůstalé a projedná s nimi formu vyhlášení příslušného rozkazu ministryně obrany ve věcech personálních a předání rezortního vyznamenání nebo pamětního odznaku. Pozůstalým je příslušný rozkaz ministryně obrany ve věcech personálních vyhlášen a rezortní vyznamenání nebo čestný pamětní odznak předán zpravidla po skončení ceremoniálu na letišti.

Pozůstalým osobám po vojákovi, který zemřel následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání, je při splnění zákonných podmínek možné přiznat nárok na:

- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením;
- náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s pohřbem;
- náhradu nákladů na výživu pozůstalých;
- jednorázové odškodnění pozůstalých;
- jednorázové mimořádné odškodnění;
- náhradu věcné škody;
- peněžitý příspěvek;
- příspěvek na pohřeb vojáka a pohřební obřad s vojenskými poctami;
- úmrtné;
- plat a ostatní finanční náležitosti;
- vdovský event. sirotčí důchod.

Zpravidla o výše uvedených nárocích rozhoduje velitel organizačního celku, u kterého je voják služebně zařazen. Výjimkou je rozhodování o náhradě nákladů na výživu pozůstalých, kde má výlučnou působnost ředitel OPZ. Kontakty jsou uvedeny výše.

O přiznání vdovského event. sirotčího důchodu žádá oprávněná osoba OSZ. Kontakty jsou uvedeny výše. Pozůstalým po vojácích z povolání je při vyplňování žádosti o důchod a obstarávání potřebných dokladů nápomocen příslušný útvar.

2.3 Psychologická podpora

Psychologická služba

Pro podporu ochrany duševního zdraví, ke zvýšení psychické připravenosti a pro zlepšení života vojáků v činné službě a k prohloubení prevence sociálně-patologických jevů je zřízena psychologická služba. Vojákov v činné službě je tak v případě potřeby k dispozici kvalifikovaný psychologický personál, který může (a ze své podstaty musí) vojákovi pomáhat při nejrůznějších tíživých životních situacích (partnerské problémy, problémy na pracovišti, úmrtí v rodině, zvládání stresu atd.).

Psychologická služba organizuje speciální psychologickou přípravu před nasazením do zahraniční operace, která navazuje na systematickou přípravu útvarů a zařízení Armády

ČR a je nedílnou součástí celkového výcviku. Zaměřuje se i na aktivní spolupráci s rodinami vysílaných vojáků s cílem posilovat partnerská a rodinná pouta a vytvářet prevenci pro vznik partnerských či manželských krizí.

Během zahraniční operace je k řešení aktuálních psychologických potřeb vojáků a jejich rodinných příslušníků na území ČR určen styčný psycholog, který např.:

- realizuje a odpovídá za psychologickou podporu rodin a blízkých osob příslušníků rezortu MO nasazených v zahraniční operaci, zprostředkovává kontakty na následnou psychologickou péči pro rodiny, blízké osoby a příslušníky rezortu MO v daném regionu a spolupracuje s veliteli vojenských útvarů na území ČR, jejichž příslušníci jsou nasazeni v zahraniční operaci;
- plní úkoly podle potřeb velitelů útvarů vojáků vyslaných do zahraniční operace, poskytuje expertní služby v oblasti fungování lidských zdrojů, zejména v oblasti komunikace a spolupráce s rodinami a blízkými osobami příslušníků rezortu MO nasazených v zahraniční operaci; zabezpečuje psychosociální podporu rodin a blízkých osob, a to formou:
 - 1) psychologického poradenství;
 - 2) poskytování krizové intervence;
 - 3) realizace přednášek a besed vztahujících se k fungování lidských zdrojů v zahraniční operaci;
- poskytuje informační servis rodinám a blízkým osobám příslušníků rezortu MO.

Duchovní služba

V Armádě ČR je zřízena také duchovní služba, která je k dispozici vojákům jak na území České republiky, tak v zahraničních operacích. Duchovní služba spočívá v podpoře všestranného rozvoje lidských hodnot a zlepšení života vojáků v činné službě.

Podobně jako v případě psychologické služby Armády ČR, má voják možnost oslovit kaplana nejen v otázkách náboženských, ale i čistě soukromých problémů. Někteří vojáci upřednostňují duševní pomoc u vojenských kaplanů před pomocí vojenských psychologů.

Jedním z hlavních úkolů duchovní služby je nabízet pomoc příslušníkům rezortu Ministerstva obrany při řešení osobních krizí a těžkostí, které jim vznikají při plnění funkčních povinností a v osobním životě.

Poradny

Vojáci a jejich rodinní příslušníci mohou využít poradenských služeb operačních psychologů. Operační psychologové se věnují poradenství krátkodobému i dlouhodobému v různých oblastech. Jde o poradenství vztahové, pracovní-vztahové, profesní a kariéerní, zdravotně psychologické, výchovné, partnerské a manželské.

Poradny jsou místem, kam je možné přijít i bez objednání. Poradny se nachází uvnitř vojenských zařízení i mimo areály vojenských zařízení. Taková poradna je ve Vyškově a v Praze a je možné je navštívit i v mimopracovní době.

Poradna ve Vyškově je umístěna v prostorách budovy Velitelství výcviku-Vojenské akademie Vyškov, sídliště V. Nejedlého. Poradna Podbaba je umístěna v prostoru ubytovny Armádní servisní, příspěvková organizace, na adrese Podbabská 1589/1, Praha 6-Dejvice.

Poradenství je možné také poskytovat telefonicky nebo elektronickou cestou.

Poskytování poradenství operačními psychology není zdravotnický úkon a není zaznamenáváno do zdravotnické dokumentace. Platí pravidlo, že kdokoli se může při poradenství obrátit na kteréhokoli psychologa.

Přehled kontaktů je dostupný na: <http://psychologove.army.cz/kontakty>.

Další možnosti psychologické podpory

Mimo Psychologické služby mohou váleční veteráni využít program „**Bezpečné místo**“. Tento program je určen pro novodobé válečné veterány v činné službě a jejich rodinné příslušníky, kteří mohou využít psychologické poradenství v bezpečném prostředí, ve kterém mohou bez obav řešit své partnerské, rodinné nebo pracovní potíže.

- VN Olomouc - tel.: 973 407 128, e-mail: zakopalf@vnol.cz
- ÚVN-VoFN Praha - tel.: 973 208 262, 724 587 712, e-mail: Jan.Blazek@uvn.cz

SOS linky (VN Olomouc, VN Brno, ÚVN-VoFN Praha) jsou určeny válečným veteránům a jejich rodinným příslušníkům. Jejich snahou je předcházet zkratovým řešením krizových situací a poskytnout bezprostřední odbornou psychologickou podporu a pomoc a následné ambulantní psychologické a psychiatrické služby a poradenství pro překonání krizových či složitých životních situací

- každý sudý týden tuto službu nepřetržitě zabezpečuje psychologické oddělení VN Olomouc, tel.: 606 039 916
- každý lichý týden tuto službu zabezpečuje psychologické oddělení VN Brno, tel.: 602 748 300
- ÚVN-VoFN Praha zabezpečuje nonstop SOS linku na telefonním čísle 724 193 894 nebo 606 670 116.

Otevřená anonymní linka pomoci v krizi (zřízená Ministerstvem vnitra ČR) je určena k nepřetržité telefonické psychické podpoře příslušníků a zaměstnanců Armády ČR, kteří se ocitli v situaci psychické nouze, v obtížně řešitelné životní situaci nebo potřebují poskytnout kontakty na odborníky, kteří by jim mohli poskytnout přímou psychologickou, sociální či právní pomoc.

tel.: 974 834 688

e-mail: pomoc.ski@pcr.cz

Psychologická poradna Komunitního centra pro válečné veterány v Brně poskytuje individuální psychologické poradenství pro válečné veterány a jejich rodinné příslušníky. Konzultace probíhají anonymně v bezpečné atmosféře psychologické poradny při Komunitním centru pro válečné veterány na adrese, Dobrovského 27c, Brno (vchod z ulice Vodova). Poradna nabízí pomoc s problémy týkající se psychického zdraví, vztahových obtíží nebo životní krize apod. V případě potřeby zprostředkuje kontakt se specializovanými pracovišti. Poradna je otevřena každé pondělí od 14:00 do 15:30 nebo dle potřeb a předchozí domluvy s pracovníky centra. Poradnu je možno kontaktovat přes webové stránky Komunitního centra pro válečné veterány: www.kcvvbrno.cz.

2.4 Podpora zdraví

Rozsah zdravotních služeb a podmínky jejich poskytování ve své působnosti organizuje, řídí a kontroluje Ministerstvo obrany s využitím své působnosti podle zákona o zdravotních službách. Voják z povolání je při vstupu do armády automaticky pojištěn u Vojenské zdravotní pojišťovny a výběr jeho lékařů je tímto limitován. Protiváhou tomu je však komplexní a vysoce kvalitní zdravotní péče.

Vojákům v činné službě jsou k dispozici Centra zdravotních služeb, která jsou určená k poskytování primární a preventivní lékařské a stomatologické péče příslušníkům vojenských útvarů a zařízení příslušného regionu. Vojenské nemocnice poskytují odbornou a specializovanou zdravotnickou péči vojákům na základě indikace ošetřujícím lékařem.

Součástí zdravotní péče jsou **pravidelné lékařské prohlídky**, které vojáci podstupují v Centrech zdravotních služeb. Tyto prohlídky slouží lékaři ke zjištění aktuálního zdravotního stavu vojáka, k ověření, zda u něj nedošlo ke změně jeho zdravotní způsobilosti a k doplnění anamnézy. Voják z povolání se podrobuje pravidelné roční lékařské prohlídce a rozšířené lékařské prohlídce. Zásadním přínosem je možnost včasného zachytu zdravotního problému, a tím významné zvýšení šancí na rychlejší a úspěšnou léčbu či zabránění rozvoji onemocnění.

V případě potřeby preventivní péče anebo další, následné péče, mohou vojáci využít také určité typy preventivní rehabilitační péče a ozdravných pobytů, poskytovaných v zařízeních státní příspěvkové organizace Vojenská lázeňská a rekreační zařízení.

Program preventivních rehabilitací a mimořádných rehabilitací vojáků v zařízeních VLRZ je dán platným právním řádem a vnitřním předpisem Ministerstva obrany. Smyslem je upevnění zdravotního stavu. **Preventivní rehabilitace** jsou poskytovány formou tělesně ozdravných aktivit v trvání 14 dnů a dále formou lázeňské léčebně rehabilitační péče v trvání 21 nebo 28 dnů, kdy je preventivní rehabilitace spojena s částí dovolené. Preventivní rehabilitace se poskytne vojákovi, trval-li jeho služební poměr alespoň 10 let, nebo po dosažení věku 35 let anebo v závislosti na služebním zařazení, které musí trvat alespoň jeden rok. Preventivní rehabilitace je vojákovi poskytnuta v příslušném zařízení na základě předloženého poukazu, který voják zpravidla obdrží od personálního oddělení útvaru. Poukazy pro vojáky s nárokem

na preventivní rehabilitaci vydává ředitelství VLRZ na základě požadavků velitelů, náčelníků nebo ředitelů organizačních celků. Náklady spojené s preventivní rehabilitací hradí Ministerstvo obrany.

Osamělí vojáci, kteří pečují o dítě ve věku 2-6 let, se mohou zúčastnit preventivní rehabilitace spolu s dítětem. Společně s vojákem se mohou zúčastnit preventivní rehabilitace i další rodinní příslušníci, má-li zařízení VLRZ volnou lůžkovou kapacitu. Za pobyt osob, které se účastní preventivní rehabilitace společně s vojákem, je nutné po nástupu na preventivní rehabilitaci uhradit zařízení VLRZ stanovenou částku.

VLRZ pro účely preventivní rehabilitace disponuje lázněmi, hotely nebo chatovými osadami ve Špindlerově mlýně, Ovčárně pod pradědem, Jeseníku, na Slapské přehradě, Vranovské přehradě v Karlových Varech, Františkových lázních, Praze a Teplicích.

více na: <http://www.volareza.cz>

Mimořádná rehabilitace se poskytuje vojákově, který konal službu v zahraniční operaci po dobu nejméně 90 dnů vcelku. Může být poskytnuta v trvání 14 kalendářních dnů v kalendářním roce k upevnění zdravotního stavu. Mimořádná rehabilitace se poskytuje na žádost vojáka tak, aby byla zahájena nejpozději do 60 kalendářních dnů ode dne návratu ze zahraniční operace. Mimořádnou rehabilitaci organizuje a náklady s ní spojené hradí Ministerstvo obrany.

Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky je partnerskou zdravotní pojišťovnou Ministerstva obrany a poskytuje vojákům v činné službě řadu výhod obsažených v **programech prevence zdraví** hrazených nad rámec zdravotního pojištění. V roce 2018 poskytuje pro vojáky z povolání program prevence „Rodina vojáka“ a program prevence „Válečný veterán“. Podmínky těchto programů jsou dostupné na: www.vozp.cz.

2.5 Sociální podpora a péče o rodinu válečného veterána

Finanční podpora

Vojenský fond solidarity

Od roku 2015 funguje pro vojáky sloužící v Armádě ČR, Vojenské policii, Vojenském zpravodajství, Hradní strážní a Vojenské kanceláři prezidenta republiky Vojenský fond solidarity. Tato organizace prostřednictvím sbírkového fondu shromažďuje a rozděljuje prostředky vojákům, jejich dětem nebo rodinám, kteří se ocitli v tíživé životní situaci.

Z finančních prostředků fondu lze:

- podporovat kvalitu života dětí vojáků, kteří při plnění služebních povinností zahynuli nebo byli zraněni a mají trvalé následky;

- pomáhat vojákům/vojákyňám v překonání nejkritičtějšího období při katastrofických událostech, které přímo souvisejí s výkonem služby (až šest měsíců);
- zmírňovat v nejkritičtějším období negativní sociální dopady na rodiny a domácnosti vojáků/vojákyň, kteří se ne vlastní vinou ocitli v tíživé životní situaci (až šest měsíců).

Na základě písemného podnětu (popř. žádosti) s údaji o vojákovi a jeho nejbližší rodině včetně popisu událostí, zaslaného na adresu:

Vojenský fond solidarity
Agentura personalistiky AČR
nám. Svobody 471/27, 160 01 Praha 6

nebo elektronicky na e-mail: vojenskyfondsolidarity@gmail.com

provádí Vojenský fond solidarity v součinnosti s příslušnými personálními pracovníky specializované kontaktní činnosti vojáka či jeho rodiny. Výsledky této činnosti jsou předány 13 člennému výboru Vojenského fondu solidarity, který následně rozhodne o případné realizaci pomoci svým usnesením.

více na: www.fondsolidarity.army.cz

Finanční výpomoc

Ministr obrany může v mimořádných případech přiznat vojákovi na jeho žádost k překonání přechodné, jím nezaviněné tíživé sociální situace jednorázovou nenávratnou peněžní výpomoc až do výše dvacetinásobku minimální mzdy.

Voják v činné službě má dále možnost zažádat vedoucího nákladového střediska o bezúročnou půjčku na bytové účely:

- na pořízení domu nebo bytu – max. 100 000 Kč, se splatností do 10 let od uzavření smlouvy o půjčce,
- na změnu stavby domu nebo bytu – max. 75 000 Kč, se splatností do sedmi let od uzavření smlouvy o půjčce,
- na pořízení bytového zařízení – max. 50 000 Kč, se splatností do sedmi let od uzavření smlouvy o půjčce.

Dále má voják v činné službě možnost žádat o půjčku ve výši maximálně 20 000 Kč k překlenutí tíživé životní situace.

Voják v činné službě může také čerpat příspěvky z Fondu kulturních a sociálních potřeb Ministerstva obrany.

Ubytování

K překonání obtížné sociální nebo rodinné situace, lze vojákovi z povolání poskytnout krátkodobé či dlouhodobé ubytování ve vojenských ubytovacích zařízeních. Ubytování lze využít k ubytování v místě výkonu práce nebo i z důvodu hledání zaměstnání, potřeby absolvovat rekvalifikační kurz, školení apod. Poskytovatelem ubytování je Armádní servisní, příspěvková organizace, která disponuje 50 vojenskými ubytovacími zařízeními lokalizovanými po celé ČR. V případech nezbytného řešení je v těchto ubytovacích zařízeních také možné přihlášení k trvalému pobytu.

více na: www.as-po.cz

Péče o rodinu

Nasazení v zahraniční operaci nepředstavuje zátěž jen pro vojáka, ale i pro jeho nejbližší. Aby se rodin „oslabení“ dotklo co nejméně, je jim k dispozici kaplan či psycholog a velitel útvaru obvykle pořádá pro rodiny pravidelná setkání. Obsahem péče o rodiny příslušníků rezortu MO, kteří jsou vysláni k plnění úkolů do zahraniční operace, je poskytovat pomoc při řešení problémů, které souvisejí s působením/pobytem příslušníků rezortu MO v zahraniční operaci formou odborné péče prostřednictvím specialistů rezortu MO, členů Komise pro rodinu, nebo zprostředkovávat kontakty pro zajištění specializované péče. Zabezpečení požadavků rodin příslušníků rezortu MO řeší předseda **Komise pro rodinu** v součinnosti s odbornými službami rezortu MO.

Váleční veteráni a jejich rodinní příslušníci mohou při řešení závažných, těžko zvládnutelných životních situacích využít služeb **center krizové intervence**, která poskytují okamžitou i dlouhodobou odbornou psychologickou podporu a pomoc.

Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha

Projekt „Bezpečné místo“ při ÚVN-VoFN Praha je zřízen pro válečné veterány a jejich rodinné příslušníky. Cílem je nabídnout konzultaci s případným psychologickým poradenstvím při zachování naprosté anonymity.

tel. 973 208 262, 724 587 712

e-mail: Jan.Blazek@uvn.cz

Poradna pro válečné veterány při ÚVN-VoFN Praha je specializovanou poradnou poskytující psychologickou podporu a odbornou pomoc vojákům, kteří se v minulosti účastnili válečných nebo zahraničních operací. Poradenství obsahuje kompletní diagnostiku, psychoterapeutickou podporu, psychiatrickou léčbu, poradenství v sociální oblasti, doporučení a návrh všech forem navazující péče (ambulance, hospitalizace, lázeňská péče, krizová intervence aj.). Poradna je určena také rodinným příslušníkům válečných veteránů a počítá s jejich aktivní účastí v procesu stabilizace a návratu do civilního života.

Lékařsko-psychologické oddělení – tel.: 973 203 463 (v pracovní době)

Psychiatrické oddělení – tel.: 973 203 426 (v pracovní době)

e-mail: psychiatrie@uvm.cz

více na: www.uvm.cz

Vojenská nemocnice Brno

Denní stacionář VN Brno poskytuje ambulantní péči klientům s psychickými problémy. Klienti jsou zařazeni do intenzivního šestitýdenního psychologického programu. Kromě toho využívají další aktivity – arteterapii, dramaterapii, ergoterapii, pohybovou terapii, práci s tělem; osvojí si základní techniky relaxace. Po dobu pobytu lze využívat i individuální sezení s terapeutem.

tel.: 604 035 914 (úterý 7:00–15:00 hod.)

e-mail: stacionarvv@vnbrno.cz

více na: www.vnbrno.cz/psychiatrie.htm

Vojenská nemocnice Olomouc

Bezpečné místo ve VN Olomouc je specializovanou psychologickou poradnou pro podporu a pomoc novodobým válečným veteránům, která intenzivně spolupracuje s Československou obcí legionářskou. Pro klienty je zaručena naprostá anonymita, včetně identity klienta.

tel.: 973 407 128

více na: www.vnol.cz/index.php/cs/zelena-cesta/bezpecne-misto

Manžel/partner a děti válečného veterána, kteří jsou pojištěni u Vojenské zdravotní pojišťovny ČR, mohou čerpat příspěvky na péči z programu prevence „**Rodina vojáka**“.

Při Vojenské nemocnici v Brně funguje **Komunitní centrum pro válečné veterány** (dále jen „KCVV“). KCVV je určeno zejména pro válečné veterány a jejich rodiny. Vystupuje však také k veřejnosti, ke školám, vzdělávacím institucím a dalším subjektům. Cílem KCVV je zpětná integrace veteránů do společnosti. Pomáhá vytvářet podmínky a aktivity směřující k setkávání veteránů, sdílení zkušeností a zážitků. KCVV poskytuje individuální psychologické poradenství pro válečné veterány a jejich rodinné příslušníky při řešení následků psychické zátěže, které byli na misích váleční veteráni vystaveni, poradenství při řešení rodinných i jiných osobních problémů. Poskytuje také personální poradenství a řídí přednášky pro zvýšení zaměstnatelnosti a potenciálu zařazení se do civilního života po ukončení vojenské kariéry. KCVV působí jako místo pro diskusi, přednášky, workshopy, projekce, výstavy, jako školící centrum pro další vzdělávání a přípravu bývalých vojáků a válečných veteránů.

Komunitní centrum pro válečné veterány

tel: 720 069 929 (provozní KCVV)

tel: 606 064 093 (výkonný ředitel KCVV)

e-mail: provozni@cvvbrno.cz

adresa: Dobrovského 2549/27c
612 00 Brno-Královo Pole

více na: www.kcvvbrno.cz

Rekreace

K rekreačním pobytům oprávněných osob a jejich rodinných příslušníků slouží celá řada rezortních zařízení v ČR i v zahraničí pro individuální pobyty, dovolené s rodinou nebo i pro prázdninové vyžití dětí v dětských táborech v průběhu jarních a letních školních prázdnin.

více na: www.volareza.cz

2.6 Odchod z činné služby

Pro novodobé válečné veterány představuje odchod z činné služby (i v závislosti na délce vojenské služby) jedno z nejtěžších životních období. Musí se připravit na změnu dosavadních zvyklostí a schopností. Jde bezesporu o naprosto zásadní, přelomovou část jejich života.

Prvořadou potřebou je včasná a důkladná příprava na odchod ze služby a příprava na civilní život, zejména detailní informovanost o tomto procesu, poskytnutí rekvalifikace, podpora v dalším vzdělávání a odborná příprava na získání civilního zaměstnání.

Důvody pro zánik služebního poměru vojáka jsou dány zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, přičemž s každým z důvodů souvisí určitý služební postup.

Rekvalifikace

Před odchodem z armády může být vojákovi umožněno navštěvovat rekvalifikační kurz, který zlepší jeho možnosti uplatnění na trhu práce.

Rekvalifikací se rozumí: získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování nebo obnovování. Při určování obsahu a rozsahu rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností vojáka, který má být rekvalifikován formou získání nových teoretických znalostí a praktických dovedností v rámci dalšího profesního vzdělávání. Rekvalifikace v rezortu MO je poskytována pouze vojákům z povolání.

Rekvalifikace vojáků se uskutečňuje před zánikem služebního poměru, nejde-li o propuštění ze služebního poměru z důvodu dosažení důchodového věku vojáka, formou krátkodobých rekvalifikačních kurzů v trvání do 3 měsíců. Tyto kurzy zabezpečují akreditovaná rekvalifikační zařízení.

Před zánikem služebního poměru lze umožnit vojákovi rekvalifikaci na náklady státu, trval-li služební poměr nejméně 5 let, a to s přihlédnutím k získané kvalifikaci.

Ředitel Agentury personalistiky Armády ČR každoročně do 30. září stanovuje a uveřejňuje nabídku rekvalifikačních kurzů a místo a dobu jejich konání na následující kalendářní rok.

K zařazení do rekvalifikačního kurzu musí voják předložit vedoucímu organizačního celku vlastnoručně podepsanou žádost. U určených rekvalifikačních kurzů musí přiložit lékařské potvrzení o zdravotní způsobilosti pro požadovaný rekvalifikační kurz. Vzor žádosti o rekvalifikaci je uveden v bulletinu Informační servis - REKVALIFIKACE, případně si jej lze stáhnout ze stránek ISSP nebo ŠIS MO. Žádosti o rekvalifikace se musí předkládat tak, aby bylo možné splnit stanovené úkoly (tj. cca osm týdnů nebo šedesát kalendářních dnů před zahájením rekvalifikačního kurzu).

Doporučené koncové termíny k překládání žádostí jsou: do 28. února pro vojáky propouštěné k 30. červnu a do 31. července pro vojáky propouštěné k 31. prosinci běžného roku (není-li stanoveno jinak). Překážkou pro nástup do kurzu může být nevyčerpaní řádné dovolené, nesplnění preventivní rehabilitace vojáka atd.

Doporučí-li vedoucí organizačního celku žádost vojáka o zařazení do rekvalifikačního kurzu, postoupí žádost služebním postupem řediteli Agentury personalistiky Armády ČR. O zařazení do rekvalifikačního kurzu musí být žadatel a příslušný vedoucí organizačního celku informován nejpozději 1 měsíc před stanoveným termínem nástupu kurzu. Nedoporučená žádost se vrací žadateli.

Zájemce zařazený do rekvalifikačního kurzu je povinen nastoupit rekvalifikační školení v určeném termínu a vyhovět všem podmínkám stanoveným pro rekvalifikaci pořadajícím zařízení. Rekvalifikace musí skončit nejpozději posledním dnem trvání služebního poměru.

Povinnosti státu při zabezpečení vojáka po skončení služebního poměru

Stát poskytuje s přihlédnutím k náročnosti služby vojáka, v závislosti na době trvání služebního poměru a důvodech jeho zániku, výsluhové náležitosti, kterými jsou výsluhový příspěvek, odbytné, odchodné. Bližší úprava jednotlivých výsluhových náležitostí je stanovena v zákoně č. 221/1999 Sb., zákon o vojácích z povolání a dalších vnitřních předpisech.

Konal-li voják službu v zahraničí za zvlášť nebezpečných podmínek (služba v jednotkách mnohonárodních ozbrojených sil, válečný stav ve státě výkonu služby apod.), může maximální možná výše výsluhového příspěvku v závislosti na délce doby trvání služebního poměru činit až 60 % jeho průměrného měsíčního hrubého výdělku, tedy o 5 % více, než u ostatních vojáků. Pro výši výsluhového příspěvku a odbytného se výše uvedená služba v zahraničí hodnotí dvojnásobně.